Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-1074
(prof. mr. drs. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. E.H.C. Vos, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 27 juni 2017
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 20 december 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies
Bijlage	: Relevante wetsartikelen

Samenvatting

De klacht van Consument heeft betrekking op de kinderspaarrekening van haar dochter en het flexibel krediet van haar wijlen echtgenoot. Consument stelt dat de Bank ten onrechte een overboeking van het gehele saldo van de kinderspaarrekening naar een derde uitgevoerd heeft. De Commissie stelt echter vast dat de dochter bevoegd was over het tegoed op haar kinderspaar-rekening te beschikken. Daarom is het niet komen vast te staan dat de overboeking niet uitgevoerd mocht worden en dit klachtonderdeel wordt daarom afgewezen. Ten aanzien van het flexibel krediet bieden de algemene voorwaarden en artikel 1:88 van het Burgerlijk Wetboek geen steun voor een kwijtschelding van het krediet. De vorderingen van Consument worden afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument digitaal ingediende klachtformulier en de aanvullingen hierop van 16 en 23 augustus 2017;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Bank.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 10 oktober 2018 en zijn aldaar verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

Ten aanzien van het flexibel krediet

2.1 Op 3 september 2015 heeft de wijlen echtgenoot van Consument (hierna: de wijlen echtgenoot) een Flexibel Krediet van € 5.000,- aangevraagd bij de Bank (hierna: het flexibel krediet). Diezelfde dag heeft de wijlen echtgenoot de kredietovereenkomst voor akkoord ondertekend. Op [datum] 2015 is de wijlen echtgenoot op 62-jarige leeftijd overleden. Het debetsaldo van het flexibel krediet bedroeg op dat moment € 4.906,49. Consument heeft de erfenis van haar wijlen echtgenoot zuiver aanvaard.

2.2 Op de kredietovereenkomst zijn de Voorwaarden Flexibel Krediet 1 november 2012 van toepassing verklaard (hierna: de algemene voorwaarden). In de algemene voorwaarden is opgenomen:

*"**7. Niet hoeven terug te betalen bij overlijden***
a. Als u overlijdt voordat u 80 jaar bent, hoeft € 25.000,- niet terugbetaald te worden. Dit noemt de bank kwijtschelden. Kwijtschelden gebeurt alleen als:
- u altijd op tijd heeft betaald; en
- u niet overlijdt binnen zes maanden nadat het krediet beschikbaar was en het overlijden binnen 12 maanden aan de bank gemeld wordt.
b. Als u binnen zes maanden overlijdt, wordt soms toch een deel kwijtgescholden. Dit is zo als:
- u had al een krediet bij de bank en het krediet is overgegaan in dit Flexibel Krediet; en
- bij dit vorige krediet is ook een kwijtschelding afgesproken.
Als dit het geval is, dan geldt de afspraak uit uw vorige kredietovereenkomst. (…)"

Ten aanzien van de kinderspaarrekening

2.3 In 2016 hield de dochter van Consument een Kinderbonusspaarrekening aan bij de Bank (hierna: de kinderspaarrekening). Op 16 februari 2016 is het volledige saldo van de kinderspaarrekening overgemaakt naar een derde (boekdatum 18 februari 2016). De dochter van Consument was toen minderjarig. Het bedrag van de overboeking was € 6.625,93 en de omschrijving daarbij was *"overboeking saldo ivm opheffen**rekening"*. De kinderspaarrekening is vervolgens opgeheven.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert een bedrag van € 16.625,-. Dit bedrag bestaat enerzijds uit het bedrag dat vanaf de kinderspaarrekening overgeboekt is (€ 6.625,93, vermeerderd met 0,750% rente vanaf januari 2016). Anderzijds bestaat dit bedrag uit het debetsaldo van het flexibel krediet (€ 4.906,49, vermeerderd met € 189,88 rente). Bovendien vordert Consument dat de aflossing en rente die zij al betaald heeft, op haar rekening teruggestort worden. Verder vordert Consument de wettelijke rente over € 16.680,-, vanaf [datum] 2015.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vorderingen steunen, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen. Ten eerste heeft de Bank ten onrechte het volledige saldo van de kinderspaarrekening weggeboekt en de kinderspaarrekening opgeheven. Daarnaast is de Bank op grond van de voorwaarden gehouden om het flexibel krediet kwijt te schelden. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan.

- Consument is de enige gemachtigde voor de kinderspaarrekening, en zij heeft geen toestemming gegeven voor de overboeking van het volledige saldo en de opheffing van deze rekening. Zij was niet op de hoogte van de overboeking en opheffing.
- Op grond van artikel 7 van de algemene voorwaarden (zie overweging 2.2) moet de Bank het flexibel krediet kwijtschelden.
- Aan de rekening waar het flexibel krediet aan verbonden is, was al eerder een andere lening verbonden. Dat krediet dateert van 2014, er was al eerder overlijdensrisicopremie voor betaald.
- Omdat Consument getrouwd was met haar wijlen echtgenoot ten tijde van de aanvraag van het krediet, had de Bank het krediet niet mogen verstrekken zonder de toestemming van Consument.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van Consument. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1 De klacht van Consument heeft twee onderdelen, die ieder betrekking hebben op een ander financieel product. Hierna wordt eerst de klacht over de kinderspaarrekening besproken. Vervolgens komt de klacht over het flexibel krediet aan de orde.

De kinderspaarrekening

4.2 Ten aanzien van de kinderspaarrekening heeft Consument gesteld dat de overboeking van het gehele saldo naar een derde en de opheffing van de rekening niet hadden mogen plaatsvinden. Zij heeft naar voren gebracht dat Consument de enige gemachtigde voor de kinderspaarrekening was. De Bank heeft betwist dat alleen Consument toegang tot de kinderspaarrekening had. Ter onderbouwing van haar standpunt, heeft de Bank een Overeenkomst Toegang overgelegd (hierna: de overeenkomst), waarin opgenomen is dat Consument en haar dochter gebruik kunnen maken van Internetbankieren voor de Bankproducten van de dochter. Consument was toen als wettelijk vertegenwoordiger algemeen bevoegd. De dochter had een basis volmacht met beperkingen, wat betekent dat Consument de bevoegdheden van haar dochter kon beperken. De basis volmacht voor de dochter hield in dat zij onder meer de tegoeden op al haar rekeningen kon gebruiken. Deze overeenkomst is gedateerd op 15 februari 2016 en volgens de Bank heeft Consument de overeenkomst voor akkoord ondertekend.

4.3 Consument heeft op haar beurt gesteld dat zij de overeenkomst nooit ondertekend heeft en dat haar handtekening op de overeenkomst vervalst is. In lid 2 van artikel 159 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ligt besloten dat de Bank, aangezien zij een beroep doet op de overeenkomst en Consument de ondertekening daarvan stellig ontkent, moet bewijzen dat de handtekening echt is (zie het wetsartikel in de bijlage). Voor een onderzoek naar de echtheid van de handtekening op de overeenkomst is een handtekeningenonderzoek benodigd, waarin de handtekening op de overeenkomst vergeleken wordt met andere handtekeningen van Consument.

4.4 Tijdens de mondelinge behandeling bij Kifid op 10 oktober 2018 is het belang van het handtekeningenonderzoek besproken. Vervolgens is Consument in de gelegenheid gesteld om na te denken of zij medewerking verleent aan een handtekeningenonderzoek. Consument heeft op 8 oktober 2019 een laatste termijn gekregen van Kifid om uiterlijk op 23 oktober 2019 kenbaar te maken of zij zou meewerken aan een handtekeningen-onderzoek. Op 21 oktober 2019 heeft Consument uitstel aangevraagd voor het geven van haar reactie. In een brief en een telefoongesprek is aan Consument uitgelegd dat dit uitstelverzoek niet gehonoreerd wordt. In dit telefoongesprek deelde Consument alsnog mede dat zij niet voornemens was medewerking te verlenen aan een handtekeningenonderzoek.

4.5 De Commissie is van oordeel dat het voor rekening en risico van Consument komt dat de Bank niet heeft kunnen bewijzen of de overeenkomst door Consument ondertekend is. De Bank is immers afhankelijk van de medewerking van Consument. Voor het onderzoek is namelijk van belang dat Consument een handtekening verschaft waarvan zij van oordeel is dat deze authentiek is.

Laatstgenoemde handtekening kan dan in het onderzoek als vergelijkingsmateriaal worden gebruikt. Deze mogelijkheid heeft Consument niet aan de Bank gegeven.

4.6 Het is daarom niet komen vast te staan dat de handtekening niet van Consument is en de Commissie gaat daarom uit van de inhoud van de overeenkomst. Omdat de dochter in de overeenkomst bevoegd wordt verklaard om het saldo op haar kinderspaarrekening te gebruiken, is het niet komen vast te staan dat de Bank ten onrechte de overboeking vanaf de kinderspaarrekening en de opheffing daarvan uitgevoerd heeft. Dit klachtonderdeel wordt daarom afgewezen.

Het flexibel krediet – algemene voorwaarden

4.7 Ten aanzien van het flexibel krediet heeft Consument zich ten eerste op het standpunt gesteld dat de Bank de kredietsom op grond van de algemene voorwaarden moet kwijtschelden (zie overweging 2.2).

4.8 De Bank heeft naar voren gebracht dat, omdat de wijlen echtgenoot binnen zes maanden na verstrekking van het krediet overleden is, het krediet conform de algemene voorwaarden in beginsel niet kwijtgescholden wordt. Een openstaand kredietbedrag wordt onder omstandigheden desondanks kwijtgescholden als er eerder een lening afgesloten was, die overgegaan is in het nieuwe krediet (zie overweging 2.2).

4.9 Consument heeft gesteld dat haar wijlen echtgenoot de aan het flexibel krediet gekoppelde rekening al in 2014 gebruikte. Voor zover Consument hiermee bedoelt dat het flexibel krediet al in 2014 afgesloten is, is dat niet komen vast te staan, aangezien de Bank de kredietovereenkomst van 3 september 2015 overgelegd heeft en Consument niet nader onderbouwd heeft dat dit flexibel krediet al eerder afgesloten zou zijn.

4.10 Als Consument bedoelde dat een eerdere lening van haar wijlen echtgenoot is overgegaan in het flexibel krediet, geldt het volgende. De Bank heeft aangevoerd dat het flexibel krediet een nieuw krediet was. Volgens de Bank heeft de wijlen echtgenoot in 2013 een andere lening afgesloten, te weten een Privélimiet Plus van € 7.000,-. Die lening is kwijtgescholden door de Bank. Het is vervolgens niet gesteld en ook niet gebleken dat de Privélimiet Plus overgegaan is in het flexibel krediet. De Commissie concludeert daarom dat op grond van de algemene voorwaarden de Bank niet gehouden is het krediet kwijt te schelden. De mededeling van Consument dat er eerder al overlijdensrisicopremie betaald is op de rekening van de eerdere lening, maakt dit niet anders.

Het flexibel krediet – wettelijke vereisten

4.11 Consument heeft verder naar voren gebracht dat haar wijlen echtgenoot nog met haar getrouwd was toen hij het flexibel krediet afsloot. Op grond van artikel 1:88 van het Burgerlijk Wetboek (BW) mocht de Bank volgens Consument daarom niet zonder haar toestemming het krediet verstrekken (zie het wetsartikel in de bijlage). De Commissie stelt echter vast dat, zoals de Bank naar voren gebracht heeft, artikel 1:88 BW niet van toepassing is op het flexibel krediet, omdat een dergelijk krediet niet in artikel 1:88 BW opgenomen is. Het beroep op artikel 1:88 BW kan daarom niet tot toewijzing van de vordering leiden.

Conclusie

4.12 Op basis van het bovenstaande komt de Commissie tot de conclusie dat de vorderingen van Consument moeten worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.

Bijlage - Relevante Wetsartikelen

Artikel 159 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

1 Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.

2 Een onderhandse akte waarvan de ondertekening door de partij, tegen welke zij dwingend bewijs zou leveren, stellig wordt ontkend, levert geen bewijs op, zolang niet bewezen is van wie de ondertekening afkomstig is. Is degeen tegen wie de akte wordt ingeroepen een ander dan hij die haar ondertekend zou hebben, dan kan worden volstaan met de verklaring, dat men de echtheid van de ondertekening niet erkent.

Artikel 1:88 van het Burgerlijk Wetboek

1 Een echtgenoot behoeft de toestemming van de andere echtgenoot voor de volgende rechtshandelingen:

a. overeenkomsten strekkende tot vervreemding, bezwaring of ingebruikgeving en rechtshandelingen strekkende tot beëindiging van het gebruik van een door de echtgenoten tezamen of door de andere echtgenoot alleen bewoonde woning of van zaken die bij een zodanige woning of tot de inboedel daarvan behoren;

b. giften, met uitzondering van de gebruikelijke, niet bovenmatige;

c. overeenkomsten die ertoe strekken dat hij, anders dan in de normale uitoefening van zijn beroep of bedrijf, zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt, of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van de derde verbindt;

d. overeenkomsten van goederenkrediet als bedoeld in artikel 84 van Boek 7, behalve indien zij zaken betreffen die kennelijk uitsluitend of hoofdzakelijk ten behoeve van de normale uitoefening van zijn beroep of bedrijf strekken.

2 De echtgenoot behoeft de toestemming niet, indien hij tot het verrichten der rechtshandeling is verplicht op grond van de wet of op grond van een voorafgaande rechtshandeling waarvoor die toestemming is verleend of niet was vereist.

3 De toestemming moet schriftelijk of langs elektronische weg worden verleend, indien de wet voor het verrichten van de rechtshandeling een vorm voorschrijft.

4 In afwijking van lid 1, onder b, is geen toestemming vereist voor giften welke de strekking hebben dat zij pas zullen worden uitgevoerd na het overlijden van degene die de gift doet, en niet reeds tijdens diens leven worden uitgevoerd. Bestaat de gift in de aanwijzing van een begunstigde bij een sommenverzekering die tijdens het leven van de verzekeringnemer is aanvaard of kan worden aanvaard, dan is daarvoor wel toestemming vereist.

5 Toestemming voor een rechtshandeling als bedoeld in lid 1 onder c, is niet vereist, indien zij wordt verricht door een bestuurder van een naamloze vennootschap of van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die daarvan alleen of met zijn medebestuurders de meerderheid der aandelen houdt en mits zij geschiedt ten behoeve van de normale uitoefening van het bedrijf van die vennootschap.

6 Indien de andere echtgenoot door afwezigheid of een andere oorzaak in de onmogelijkheid verkeert zijn wil te verklaren of zijn toestemming niet verleent, kan de beslissing van de rechtbank worden ingeroepen.

7 Dit artikel is van toepassing ongeacht het recht dat van toepassing is op het huwelijksvermogensstelsel van de echtgenoten, indien de andere echtgenoot zijn gewone verblijfplaats heeft in Nederland ten tijde van het verrichten van een rechtshandeling, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 1:89 van het Burgerlijk Wetboek

1 Een rechtshandeling die een echtgenoot in strijd met het vorige artikel heeft verricht, is vernietigbaar; slechts de andere echtgenoot kan een beroep op de vernietigingsgrond doen.

2 Het vorige lid geldt niet voor een andere handeling dan een gift, indien de wederpartij te goeder trouw was.

3 Het einde van het huwelijk en scheiding van tafel en bed hebben geen invloed op de bevoegdheid om ter vernietiging van een rechtshandeling van een echtgenoot een beroep op de vernietigingsgrond te doen, die voordien was ontstaan. Indien de andere echtgenoot dientengevolge schuldenaar uit die rechtshandeling wordt, geldt artikel 51 lid 3 van Boek 3 voor hem slechts, zolang de termijn van artikel 52 lid 1 van Boek 3 niet is verstreken.

4 De verklaring of rechtsvordering tot vernietiging behoeft in afwijking van de artikelen 50 lid 1 en 51 lid 2 van Boek 3 niet mede te worden gericht tot de echtgenoot die de handeling heeft verricht.

5 De echtgenoot die een beroep op de vernietigingsgrond heeft gedaan, kan tevens alle uit de nietigheid voortvloeiende rechtsvorderingen instellen.